

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
д-р іст наук, проф.

Г.М. Васильчук
“ ” 2016 р.

ЗВІТ
про результати роботи
Регіонального навчально-науково-виробничого центру “Екологія” за 2016 рік

Робота Центру здійснювалася згідно календарного плану робіт на 2016 рік. Протягом 2016 року було виконано наступні види робіт.

1 ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ, ЩО ВИКОНУВАЛИСЯ ЗГІДНО КАЛЕНДАРНОГО ПЛАНУ

У відповідності до плану розвитку центру та пріоритетних напрямків збереження навколишнього середовища визначених “Обласною програмою охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки” вирішувалось декілька задач:

1.1 В галузі екологічного виховання та освіти населення

З метою формування екологічної культури особистості, системи інтелектуальних та практичних знань, виховання потреби участі особистості в діяльності із вивчення і охорони природи, пропаганди екологічних знань проведено ряд заходів, а саме:

24 березня 2016 року проведено круглий стіл за темою “Вода в народному господарстві”. У роботі круглого столу прийняли участь викладачі, студенти біологічного факультету та співробітники РННВЦ “Екологія”. Під час проведення круглого столу вислухано 5 докладів, які висвітлювали екологічні проблеми водойм України, які виникають внаслідок господарської діяльності, та шляхи їх вирішення.

1.2 В галузі збереження та раціонального використання водних ресурсів

З метою збереження та раціонального використання водних ресурсів України виконувалися наступні госпрозрахункові договори:

1. Договір № 6/16 “Біологічне очищення промислових стічних вод іммобілізованими мікроорганізмами та гідробіоценозами”
2. Договір №10/16 “Іхтіопатологічні, гідрохімічні та візуальні обстеження ставка розташованого на території Біляківської сільської ради Семенівського району Полтавської області”

Проведена науково-дослідна робота в рамках другої половини дня:

- Вивчення видового складу та структури зоопланктону рекреаційних водойм м.Запоріжжя.
- Пігментосинтезувальна активність мікроорганізмів за дії фенолу та формальдегіду.
- Фітосанітарна оцінка зелених насаджень м. Запоріжжя.
- Визначення фізико-хімічних показників якості шоколаду.
- Дослідження фізико-хімічних показників якості лікувальних питних вод.
- Дослідження фізико-хімічних показників якості дитячої мінеральної води.

- Оптимізація вибору біополімерних матриць для створення харчових ароматизаторів.

1.3 В галузі збереження та раціонального використання біоресурсів

З метою збереження та раціонального використання біоресурсів України виконувалися наступні госпрозрахункові договори:

1. Договір № 5/14 “Розробка Проекту організації та розвитку мисливського господарства Попаснянської районної ради товариства мисливців та рибалок” - завершено роботи за цим договором, акт здачі робіт від 03.03.2016 р.
2. Договір № 1/16 “Розробка Наукового обґрунтування доцільності регулювання чисельності кабана дикого в мисливських угіддях Товариства з обмеженою відповідальністю “Зарічненське мисливське господарство Марал”, що знаходяться в межах загальнозоологічного заказника місцевого значення “Мутвицький” - завершено роботи за цим договором, акт здачі-приймання виконаних робіт від 05.03.2016 р.
3. Договір № 11/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства “Мисливсько-рибальського господарства Олександрівської районної організації Українського товариства мисливців та рибалок” - укладено договір, зареєстровано науково-дослідну роботу в УкрІНТЕІ за № 0116U008800 розпочато роботи за 1 етапом календарного плану.
4. Договір № 12/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства мисливсько-рибальське господарство Українського товариства мисливців та рибалок Великоновосілківського району” - укладено договір, зареєстровано науково-дослідну роботу в УкрІНТЕІ за № 0116U008801 розпочато роботи за 1 етапом календарного плану.
5. Договір № 13/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Підприємства об’єднання громадян “Мисливсько-риболовне господарство Українського товариства мисливців і рибалок Красноармійського району” - укладено договір, зареєстровано науково-дослідну роботу в УкрІНТЕІ за № 0116U008802 розпочато роботи за 1 етапом календарного плану.
6. Договір № 14/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства “Мисливсько-риболовецького господарства Українського товариства мисливців та рибалок” Добропільського району” - укладено договір, зареєстровано науково-дослідну роботу в УкрІНТЕІ за № 0116U008985 розпочато роботи за 1 етапом календарного плану.
7. Договір № 15/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Громадської організації “Мисливсько-рибальське господарство “Приазов'є” - укладено договір, зареєстровано науково-дослідну роботу в УкрІНТЕІ за № 0116U008986 розпочато роботи за 1 етапом календарного плану.

Розроблено наукові обґрунтування на створення нових територій природно-заповідного фонду та наукові обґрунтування щодо спеціального використання природних ресурсів на території об’єктів природно-заповідного фонду для Департаменту екології та природних ресурсів Запорізької обласної державної адміністрації:

- Наукове обґрунтування створення ландшафтного заказника місцевого значення “Роздольська балка” в адміністративних межах Богданівської селищної ради Чернігівського району Запорізької області (вихід. № 01-20/102 від 20.01.2016)

- Наукове обґрунтування щодо спеціального використання природних ресурсів на території ландшафтного заказника місцевого значення “Урочище Білорецький ставок” в 2016 році (вихід. № 01-20/989 від 22.04.2016).
- Наукове обґрунтування щодо спеціального використання природних ресурсів на території ландшафтного заказника місцевого значення “Цілинна лощина з ярами” на 2016 рік (вихід. № 01-20/1250 від 03.06.2016).
- Наукове обґрунтування щодо спеціального використання природних ресурсів на території ландшафтного заказника місцевого значення “Балка Панютинська” на 2016 рік (вихід. № 01-20/1251 від 03.06.2016).
- Наукове обґрунтування щодо спеціального використання природних ресурсів на території ландшафтного заказника місцевого значення “Балка Зеленянська” на 2016 рік (вихід. № 01-20/1252 від 03.06.2016).

В галузі збереження та раціонального використання біоресурсів розроблено бізнес проект інвестиційного проекту зі створення навчально-науково-виробничої лабораторії з відтворення водних біоресурсів верхів'я Каховського водосховища на території профілакторію-біостанції на о. Хортиця, що має стати безприбутковим, самооплатним структурним підрозділом при ЗНУ. Розпочата робота щодо пошуку інвесторів проекту. Наразі свою зацікавленість до інвестування проекту висловив Мотор січ.

2 ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ У ВИРОБНИЦТВО, ПРАКТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙ, ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, СОЦІАЛЬНУ СФЕРУ, ІНШЕ

1. Договір № 5/14 “Розробка Проекту організації та розвитку мисливського господарства Попаснянської районної ради товариства мисливців та рибалок”.
2. Договір № 1/16 “Розробка Наукового обґрунтування доцільності регулювання чисельності кабана дикого в мисливських угіддях Товариства з обмеженою відповідальністю “Заріченське мисливське господарство Марал”, що знаходяться в межах загальнозоологічного заказника місцевого значення “Мутвицький”

3 ПОДАННЯ ЗАЯВОК І УЧАСТЬ У НАУКОВИХ КОНКУРСАХ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ФІНАНСУВАННЯ НА ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ ПРОЕКТІВ ЗА РАХУНОК ДЕРЖБЮДЖЕТУ, ПРЕМІЙ, СТИПЕНДІЙ, ФОНДІВ, ГРАНТІВ, У ТОМУ ЧИСЛІ МІЖНАРОДНИХ

1. Розроблено та подано на конкурсній основі до МОН України за програмою спільних українсько-французьких науково-дослідних проектів, проект за темою “Перевірка гіпотези втечі від ворогів для інтродукованої риби: оцінка ефектів паразитизму”.
2. Участь у розробці проекту на конкурс програми Жана Монне “Запровадження модулів з проектної діяльності для магістрів та аспірантів ЗНУ”.
3. Подано заявку на отримання стипендії за проектом MEDEA програми Erasmus Mundus, Action 2 за темою “Молекулярні методи діагностики зоонозів”.
4. Подано заявку на конкурс до ДФФД України за темою “Створення, розвиток інфраструктури і технології управління комунальною власністю України”.
5. Подано науковий проект “Ефективність використання фізико-хімічних параметрів при оцінці якості адаптації біологічних систем в екстремальних умовах” на отримання гранту МОН, секція 15 “Біологія, біотехнології, харчування (заявка знаходиться на стадії розглядання).

4 УЧАСТЬ У ЗАКЛЮЧЕННІ І ВИКОНАННІ ГОСПДОГОВІРНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ

1. Договір № 6/16. “Біологічне очищення промислових стічних вод іммобілізованими мікроорганізмами та гідробіоценозами” АТ “Мотор Січ”. 15.07.16 по 31.12.16 р.
2. Договір №10/16 з ТОВ “Сапсан-Семенівка” та Семенівською районною державною адміністрацією Полтавської області: “Гідрохімічні, гідробіологічні та іхтіопаразитичні дослідження ставка, що знаходиться на території Біляківської сільської ради Семенівського району Полтавської області” з метою оцінки його на придатності для господарського використання.
3. Договір № 5/14 “Розробка Проекту організації та розвитку мисливського господарства Попаснянської районної ради товариства мисливців та рибалок”.
4. Договір № 1/16 “Розробка Наукового обґрунтування доцільності регулювання чисельності кабана дикого в мисливських угіддях Товариства з обмеженою відповідальністю “Заріченське мисливське господарство Марал”, що знаходяться в межах загальнозоологічного заказника місцевого значення “Мутвицький”
5. Договір 7/16 “Розробка Проекту організації та розвитку мисливського господарства товариства з обмеженою відповідальністю “Ярівське”
6. Договір 8/16 “Розробка наукових засад з покращення стану об’єктів мисливської фауни та місця їх перебування в цілях збалансованої охорони та раціонального використання в мисливських угіддях Товариства з обмеженою відповідальністю “Спілка мисливців “Фауна”
7. Договір 11/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства “Мисливсько-рибальського господарства Олександрівської районної організації Українського товариства мисливців та рибалок”
8. Договір 12/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства мисливсько-рибальське господарство Українського товариства мисливців та рибалок Великоновосілківського району”
9. Договір 13/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Підприємства об’єднання громадян “Мисливсько-риболовне господарство Українського товариства мисливців і рибалок Красноармійського району”
10. Договір 14/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Колективного підприємства “Мисливсько-риболовецького господарства Українського товариства мисливців та рибалок” Добропільського району”
11. Договір 15/16 науково-дослідна робота “Розробка науково обґрунтованого режиму ведення мисливського господарства Громадської організації “Мисливсько-рибальське господарство “Приазов’є”

5 ОПУБЛІКОВАНІ НАУКОВІ ПРАЦІ (ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ)

5.1 Монографії:

5.2 Підручники, навчальні посібники: 5

1. Дударєва Г.Ф., Дубова О.В., Войтович О.М. Фіто-та зооіндикація навколишнього середовища. Частина 1 “Фітоіндикація”: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки “Біологія” та “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / Г.Ф. Дударєва. – Запоріжжя : ЗНУ, 2016. – 96 с.

2. Дударєва Г.Ф., Стрельченко В.І. Фіто-та зооіндикація навколишнього середовища. Частина 2 “Зооіндикація”: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки “Біологія” та “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / Г.Ф. Дударєва, В.І. Стрельченко – Запоріжжя : ЗНУ, 2016. – 86 с.
3. Крупей К. С. Біоіндикація та біометрія: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки “Екологія, охорона навколишнього природного середовища та збалансоване природокористування”. – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – 80 с. (Затверджено вченою радою ЗНУ від 26 квітня 2016 р, протокол № 10).
4. Панасенко Т.В., Петруша Ю.Ю., Омелянчик Л.О. Лабораторний практикум “Аналітична хімія. Кількісний аналіз” для студентів I курсу напрямів “Біологія” та “Екологія, охорона навколишнього середовища та раціональне природокористування”. - ЗНУ, 2016. - 75 с.
5. Ткачук О.В., Перетятко В.В., Лашко Н.П. Неорганічна хімія. Хімія елементів // методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів спеціальності хімія. - ЗНУ, 2016. - 52 с.

5.3 Статті у фахових виданнях: 9

1. Крупей К.С. Пігментосинтезувальна активність бактеріальних та дріжджових клітин за дії важких металів / К.С. Крупей // Вісник Запорізького національного університету : збірник наукових праць. Біологічні науки. – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – № 1. – С. 148-159.
2. Петруша Ю.Ю. Ноотропна та антигіпоксична активність динатрієвої солі 2-(піридин-4-ілтіо)бурштинової кислоти в дослідях *in vivo* / Ю.Ю. Петруша // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. – 2016. – № 72.
3. Домбровський К.О. Структура зоопланктонних угруповань річкової ділянки літоралі Каховського водосховища / К.О. Домбровський, С.В. Бичок // Вісник Запорізького національного університету: збірник наукових праць. Біологічні науки. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. – № 1. – С. 127–138.
4. Рыльский О.Ф. Биологическая очистка ливневых сточных вод промышленного предприятия иммобилизованными микроорганизмами и гидробионтами / Рыльский О.Ф., Домбровский К.О., Крупей К.С. [и др.] // Химия и технология воды. - 2016. - Т. 38, № 4 (252). - С. 420-430.
5. Лашко Н.П., Урбанська Д.Ю. Сорбція ваніліну та тимолу кріотекстуратами кукурудзяного крохмалю // Вісник ЗНУ, серія біологічні науки.- № 2.- 2016.- С. (у друці).
6. Лашко Н.П., Теплова Я.М. Порівняння фізико-хімічних показників якості шоколаду та солодкої плитки // Актуальні питання біології, екології та хімії.- №2.- 2016.- С.
7. Синяєва Н.П., Дударєва Г.Ф., Хімії А.О. Дослідження вмісту важких металів у зливових водах // Актуальні питання біології, екології та хімії.- №2.- 2016.- С .82-89.
8. Синяєва Н.П., Дударєва Г.Ф., Бикова Т.В.. Дослідження форм знаходження нафтопродуктів та їх кількісне визначення в зливних водах // Актуальні питання біології, екології та хімії.- №2.- 2016.- С .93-102.
9. Кравцов О.А., Домніч В.І., Вовченко В.Ю. Особливості живлення дикого кабана (*Sus Scrofa*) заплавної та степових біогеоценозів південного сходу / О.А. Кравцов, В.І. Домніч, В.Ю. Вовченко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія, Випуск 38-39, 2016. - С.20–24.

5.4 Статті у не фахових виданнях: 6

1. Петруша Ю.Ю. Дослідження антиоксидантної та антирадикальної активності династрієвої солі 2-(піридин-4-ілтіо)бурштинової кислоти / Ю.Ю. Петруша // Збірник тез наукових робіт Міжнародної науково-практичної конференції “Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників медичної науки”. – 26-27 лютого 2016 р., м. Львів. – С. 99-101.
2. Ємелін Д.В. Розвиток природно-заповідного фонду Запорізької області / Д.В. Ємелін, К.С. Крупей // Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених “Молода наука-2016” : у 4 т. / Запорізький національний університет. – Запоріжжя : ЗНУ, 2016. – Т. 2. – С. 318-319. 1.
3. Джос Марина. Зоопланктон штучних озер парку "Перемоги" міста Запоріжжя / Марина Джос, К.О. Домбровський // Зб. наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених “Молода наука – 2016”: у 4 т. (12-14 квітня 2016 р., м. Запоріжжя) – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – Т. 2. – С. 315-316.
4. Курило А. Роль агротехнічних прийомів в регулюванні чисельності внутріньостеблових шкідників на посівах зернових колосових культур. Курило А., Цапик Т.Ф. Дударєва Г.Ф. // Зб. наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених “Молода наука – 2016”: у 4 т. (12-14 квітня 2016 р., м. Запоріжжя) – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – Т. 2. – С. 334-336/
5. Шеремет К. Стан деревних насаджень в умовах антропогенного забруднення м.Запоріжжя. Шеремет К. Дударєва Г.Ф. // Зб. наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених “Молода наука – 2016”: у 4 т. (12-14 квітня 2016 р., м. Запоріжжя) – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – Т. 2. – С. - 373-374
6. Вовченко В.В Почуйте нас...// Лісовий та мисливський журнал. – № 5. – 2015.- С.31

6 ПОДАННЯ ЗАЯВОК НА ВИНАХІД І ОДЕРЖАННЯ ОХОРОННИХ ДОКУМЕНТІВ

1. Лашко Н.П. Патент на корисну модель № 107124 Пристрій для експрес-тестування фальсифікації молока // Зареєстрований в Державному реєстрі патентів України 25.05.2016 р.
2. Пат. на корисну модель № 109098 Україна, МПК (2015.01): C02F 3/00 (2006.01) C02F 3/02 (2006.01) C02F 3/10. Спосіб біологічного очищення забруднених стічних вод від нафтопродуктів / Домбровський К.О., Гвоздяк П.І.; заявники та патентовласники Домбровський К.О., Гвоздяк П.І. – № u201601623; заявл. 22.02.2016; опубл. 10.08.2016, Бюл. № 15, 2016 р.

7 УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЯХ

- міжнародних та всеукраїнських: 6
- регіональних: 2
- університетських: 1

8 ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ КАНДИДАТСЬКИХ І ДОКТОРСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ

Виконується одна докторська та дві кандидатські дисертації:

1. Сарабєєв В.Л., “Паразити кефалевих риб Палеарктики (фауна, екологія, філогенія)”, науковий керівник д-р біол. наук, проф. кафедри зоології КНУ ім. Т.Г. Шевченка Кілючицький П.Я.
2. Крупей К.С., “Біоіндикативні можливості пігментосинтезувальних дріжджів при забрудненні довкілля важкими металами та іншими ксенобіотиками”. науковий керівник д-р біол. наук, проф. Рильський О.Ф.

3. Кравцов О.А., “Екологія, середовищевірна діяльність та раціональне використання дикого кабана Південного Сходу України”, науковий керівник д-р біол. наук, проф. Домніч В.І.

9. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ТА СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ

- **магістерських: 6**
- **дипломних: 19**
- **бакалаврських: 53**
- **конкурсних: 1**

10. УЧАСТЬ У ВИСТАВКАХ, ПРЕЗЕНТАЦІЯХ, ІНШИХ ЗАХОДАХ:

- Прийнято участь у круглому столі з питань удосконалення моделі функціонування мисливського господарства в Україні, що проводився програмою “ENPI East FLEG II” спільно з Держлісагентством України в Українському центрі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства “Укрцентркадриліс”.
- Студенти біологічного факультету Сабадаш Д., Слабишева М., та Рижа І. прийняли участь у конкурсі “Епіцентр студентських ініціатив” із проектом “Створення фотобіореактора замкнутого типу для очищення води від біогенного забруднення”.

В.о. начальника РННВЦ “Екологія”

Є.Ю. Гороховський